DE

VENARUM ABSORPTIONE

DISSERTATIO

INAUGURALIS-MEDICA

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE GRATIOSI

MEDICORUM ORDINIS

IN

UNIVERSITATE LITTERARIA BEROLINENSI

UT SUMMI

IN MEDICINA ET CHIRURGIA HONORES RITE

SIBI CONCEDANTUR

DIE XXII M. DECEMBRIS A. MDCCCXXI

H. L. Q. S.

PALAM DEFENDET

AUCTOR

ERNESTUS LEOPOLD. GROSHEIM

ROGOZNO-POLONUS

OPPONENTIBUS.

J. BETSCHLER, MED. DR.

F. BELTZ, MED. DD.

A. RICHTER, MED. DR.

FORMIS BRUESCHCKIANIS.

VIRO

L. E. de KOENEN

UTRIUSQUE MEDICINAE DOCTORI, PROFESSORI PUBLICO ORDINARIO IN ACADEMIA MEDICO-CHIRURGICA MILITARI, POTENTISSIMO BORUSSORUM REGI A CONSILIIS INTIMIS MEDICIS, EQUITI ETC. ETC.

PIA MENTE

HASCE

STUDIORUM PRIMITIAS

D. D. D.

AUCTOR.

Ut ad quaslibet corporis vivi functiones perficiendas plures simul conferant partes, ut vice versa singulis partibus plures simul functiones traditae sint, certa lege constitutum esse videtur, atque ubi aut functionum aut organorum seriem lustraveris, parum invenies, quod ab ea aberrare dicere possis. Propter nexum hoc modo singulas functiones et organa intercedentem intimum, quo minus in cyclum quasi conferruminatum organismum dicerent, ne nullo quidem tempore dubitaverunt. Nihilominus tamen evenit, ut propter organi cuiusdam functionem luculentiorem reliquae eiusdem actiones, quae minus manifeste perficiuntur, minus quoque animadverterentur, quid quod omnino denegarentur. Quod quatenus ad venas factum fuerit, nemo certe est, quem fugiat. Ex quo Cel. Harvey, sanguinis circuitum tam scite tamque ingeniose exponens, nominis inmortalitatem sibi paravit, eodemque fere tempore grave istud Asellii de vasis lymphaticis inventum innotuit, plurimi physiologiae peritissimi venis solum sanguinis revehendi

officium, vasis lymphaticis solis humorum absorbtionem et resorbtionem addicendam esse duxerunt. Non defuerunt quidem ullo tempore, qui aliud hac de re senserint, neque venis absorbendi functionem denegandam censuerint; tamen ultimis demum abhinc decenniis intentiori animo rem perscrutati sunt.

Propterea quod non physiologiae solum, sed pathologiae etiam quam plurimum interesse debeat, utrum vere absorbeant venae necne, ut veritati propius accedemus, desiderandum est. Aptam rem dignamque habui, de qua inauguralem dissertationem conscriberem, collectisque argumentis, observationibus ac periculi solertissime institutis, venarum absorbtionem, de qua vix dubitare licet, ad metastasium doctrinam adhibere, conaturus sum. Non quidem me latet, physiologicam quandam rationem, omni errore forsan non vacuam ad pathologiam translaturum, audacia me moliri; tamen vero dubius non haesivi omnino persuasus, utramque doctrinam ab altera, ut perficiatur, depromere debere, quoniam utraque vitae diversis sub conditionibus investigandae studeat.

§. I.

Quae ad Harvey et Asellii usque aevum, ut venarum absorbtionem demonstrent, veri sanguinis circuitus totiusque systematis lymphatici ignari omnino, antiquiores protulerint, minus commemoratu digna videntur, neque, quae apud ipsum Hippocratem 1)

---

1) De carnibus Sect. III. (in Hipp. oper. omn. ab Anutio Foesio Frcof, MDXCVI.) ubi: venae, ait,

nvenimus, pluris existimanda sunt, Ad dictum usque empus quae suscipi deberent, a venis tum abdominis, um ceterarum corporis partium, solis suscipi, physiologiae peritissimi, compertum credebant, atque aliud uidquam fieri posse, ne ulli quidem, lymphaticorum otitia destituto, in mentem venit. Inde evenit, ut sellii vasorum lymphaticorum abdominis et ductuum hyliferorum inventum mirabundum intuerentur, utque psius „ εὕρηκα " plurimas, easque vivacissmas dissensiones cieret. Quum vero contra pertinacissimos ovi inventi adsersarios Pecquet, Rudbeck, Bartholius etc. etc. in aciem prodirent, prioris opinionis eo tius obliti sunt posteriores, quo diligentius viri laurati totum systema lymphaticum demonstrabant. Non efuerunt quidem postea prioris opinionis gravissimi ssectores et defensores, qui aeque vasis lymphaticis venis iustam in absorbendo partem non detraheent, quorum quidem excellunt Kaaw Boerhave, Fr. leckel, Haller (qui postea tamen utramque opinioem dubius haerens a campo recessit), at disquisitioes, alioquin summa laude prosequendae cl. virorum lascagni et Cruikshank denuo physiologorum senten-

---

quae per ventrem et intestina feruntur, in quibus cibi et potus coacervantur, ubi hi incaluerint, id quod est tenuissimnm et humidissimum attrahunt; et paulo post: tenuissimum, inquam venae trahunt ex ventre et intestinis, quae supra ieiunum sunt etc. De Diaeta. l. II. c. 3. A vomitu vero, collecat os et fances vino austero, ut ocula venarum constringantur et nihil attrahant etc.

tiis vincula imponebant, quo fiebat, ut per quoddam tempus solis lymphaticis ab- et resorbtionem addicerent, solo sanguinis revehendi officia venis tradito. Qui vero splendente autoritatis nitore haud obcoecati rem altius inquirerent, non poterant, quin opiniones istas in dubium revocarent. Inde contigit, ultimis abhinc decenniis observationibus periculis maioris assiduitate 'institutis rem sane obscuram dilucidarent. Accepta a Cl. viris Magendi et Delille, Mayer, Tiedemann et Gmelin, Trevirano et aliis experimenta referimus et observationes, quibus vis venarum absorbens demonstratur. Quae praestiterint viri laudati, aptius infra commemorabuntur, ubi ipsa huius opinionis argumenta perpendentur; quare levius ipsorum nomina attigisse sufficiat, sicque opinionis defendendae historiae conspectum prodidisse.

§. 2.

Venarum absorbtionem a priori commode cogitari posse, iis quae certa habentur in physiologia salvis, primum agitur, ut demonstretur. Hoc quidem fiet, ubi venarum functionem lymphaticorum functioni esse similem, probari poterit: quoniam vero pro nostra organismi notione, functionum similitudinem probaturum, conformationis similitudinem eruere decet, sequentia non tamquam aliena, repudies. Ut venae enim, vasa quoque lymphatica duplici strato, superficiali et profundiori distribuuntur; lymphatica superficialia cutaneis, profundiora venis respondent arterias comitantibus. — Et venarum et lymphaticorum trunci quoad magnitudinem saepe vix exsuperant ramos.

Valdopere capacitas utrorumque vasorum variat, unde Varices, cirsi, Varicocele, cirsocele. — Utrorumque cursus est rectus. — Anastomoses numerosissimae easdem in venis ac in lymphaticis leges sequentes, tum inter ultimos fines, tum inter ramos et truncos occurrunt. — Ut maxima venarum pars 1), ita lymphatica intima constituuntur et cellulosa tunica. — Valvulae in utrisque exstant parabolicae, subtiliores quidem in lymphaticis vasis, densiores tamen firmioresque. — Neque venarum, neque lymphaticorum intima ossescit.

Praeterea gravissima adhuc inter systema venosum et lymphaticum, quae commemoretur, reliqua est analogia, a physiologis repudiata quidem, tamen non refutata: similis nimirum utriusque vasorum speciei origo. Nullum inde ab Harvey temporibus de arteriarum in venas transitu, dubium exstabat; at eodem eo accidit, ut sufficienti argumento destituti, lymphaticorum ex arteriis originem denegarent. Hoc modo ratiocinantur 2): propterea quod comprobatum est, omnes arterias immediate venis coniungi, ex arteriis vero continuo aliquid exsudari, nullasque in corpore venarum exordia libera existere, (quaeritur tamen 3);

1) Fibrosam membranam in maximis solummodo truncis et ramis venarum demonstraverunt, ut in truncis venarum cavarum, inferioris praesertim et in ramis nonnullis superficialibus.

2) P. Mascagni, Geschichte und Beschreibnng der einsaugenden Gefässe etc. Aus dem Lateinischen, von Ludwig. Leipzig 1789.

3) Treviranus, infra.

humor in caveas effusus totum animal repleri, nisi via pateret, qua ex caveis derivaretur. Quum vero aliud vasorum systema, quod hanc perageret functionem, hucusque non innotuerit, ipsa iam res vociferatur, lymphatica vasa ex caveis istis oriri. Quis est, cui recta haec conclusio videretur, — qui, nihilominus ex arteriis in lymphatica transitum exstare posse, intelligat, — quem fugiat, effusos humores a lymphaticis suscipi posse, quin ostiis, sive sunt aperta sive clausa, a loco quo morantur humores, oriuntur? Estne difficilius creditu, repugnatve axiomati cuinam physiologiae, humores lymphaticorum parietes permeare? Chylus quomodo vasa chylifera ingreditur? Sed audiamus Hallerum 1), qui: Certum est, ait, vasa lymphatica omnino, quae vulgo eo nomine nota sunt, ex arteriis rubris oriri. Dudum id compertum est, et iam Casp. Bartholinus in liene atque rene vasa lymphatica per arterias rubras replevit. Idem in liene praestitit Borrichius — — : in pulmone vero, rene, liene et variis corporis humani partibus Ant. Nuck.— Vena portarum plurimum de arteriosa natura habet, hinc per eam, neque unquam per cavam vasa lymphatica hepatis replentur.

Mihi, ill. vir. pergit, haec experimenta saepe de industria repetenti, et alias ne quaerenti quidem sponte se obtulerunt, in hepate potissimum, sed etiam in mesenterio. Neque in meis certe experimentis dici

1) Element. physiol. C. Lausannae MDCCLVII. Tom. I. Lib. II. §. XXVIII.

ossit, in cellulosas prius cavernas iniectum liquorem, unc vero demum in lymphatica vasa transiisse. — —)mnino videtur absque errore recipi posse, etiam ex rteriis lymphatica vasa continuari.

Lieberkühn: nonnulli autem, inquit, rami arteriaum — trunculis suis minores, perforant bullulam ıctei et in hanc apertis osculis hiant; et paulo post: ɩamulus arteriolae in cavum ampullulae lactei penerans etc.

Multum in hanc venarum et lymphaticorum analogim, nullo inde certitudinis fructu capto, vociferati sunt. Iunter, Monro et Meckel lymphatica non repleri, isi ex ruptione arteriae in cellusosam telam massa gressa fuerit, observationibus quibusdam innixi, conendunt, iubentque, aliorum experimenta eodem moo explicari. Quo iure, non satis perspectum habeo. ı deterius hercle ruet scientia, ubi, ut nostram tueımur sententiam, aliorum observationes vanas falsasue iudicamus. Praeterea ipse Hallerus, pericula sua xactissime instituta affirmans, istam obiectionem praeccupat, et quanta sit virorum dictorum autoritas ıbi ad eam confugere urgamur) sane, qua Hallerus ılget, non ita minoris. Cui accedat opinionis, Cruikıank dubius haeret, lymphaticorumque ex arteriarum arietibus exordium derivans, nec uni, nec alteri senentiae contrarius est nec assector. Mascagni obiicit, uoties lympham in vasis lymphaticis invenisset ruram, toties similem in caveis, unde illa oriuntur, umorem se invenisse; ubi sanguis in iis occurreret, ıne extra vasa, unde lymphatica sanguine plena oriıntur eius quiddam inveniri. — At communis humo-

rum similium tum in caveis tum in lymphaticis existentia, neque comprobat, haec solum ex illis suscepisse, neque refutat, per solam arteriarum auctam vim, quae in cellulas caveasque sanguinem propellit, eundem quoque liquorem in lymphatica vasa transire non potuisse. Confirmatur vero opinio nostra, hucdum saltem non refutata, ubi sanguinis et lymphae indolis rationem habeas, magisque inde dicta inter lymphatica venasque analogia sistetur. Sanguinis serum plane fere, qui lymphaticis continetur, laticem aequat (conf, Berzelii analysin). Huic addas, sine dubio vasa exstare ab arteriis oriunda, quae decolora diffusa, sanguinem rubrum non suscipiunt, qualia in coniunctiva esse putantur. Vasa arterioso-lymphatica apud Boerhave, neuro-lymphatica apud Vieussenium audiunt. Cl. hisce viris autoribus in vasa quidem venoso-lymphatica transire ea dicuntur; at quid impedit, quo minus simili seri, quod vehunt et lymphae ipsius indole nec non arteriarum transitu in lymphatica vasa iniectionibus comprobato ducti accipiamus, vasa quoque lymphatica ex sero isto suscipere? Non dissentientem video Cl. Magendie 1), qui lymphaticorum laticem sanguinis partem, existimat quae per venas iter ad cor repudians, per lymphatica redit. Idem et lymphae sanguinisque similem indolem, anastomoses inter arteriarum fines lymphaticorumque exordia, et citum facilemque substantiarum tingentium et salina-

1) Physiologia, lingua vernacula reddita ab Heusinger 1820.

um in lymphatica transitum probare profert sanguinis
ri in lymphatica transitum. Praeterea numerum
mphaticorum et amplitudinem consideres. Unam-
uamque enim et arteriam et venam duo saltem vasa
mphatica comitantur; in c. h. extremitatibus lym-
hatica cutanea venis cutaneis multo sunt numerosio-
; 14 plerumque singulas venas comitantur lympha-
ca; profundiorum numerus duplicem saltem arteria-
um numerum aequat 1). In testudinis intestinali
actu tantus lymphaticorum numerus exstat, ut ipse
ruikshank eo paene se adductum fuisse confiteatur,
praeter chyli et lymphae absorbtionem aliam quan-
um functionem iis tribuendam esse crediderit. In
studinis non insignis magnitudinis pulmone duos va-
rum absorbentium truncos reperiit tantos, ut veram
minis cavam aequarent, deciesque ductum lacteum
, quam pertinebant, exsuperarent.

Quodsi quaeras, quemnam ad finem sanguinis se-
m in lymphatica vasa abeat, profecto fit, ut lym-
a tardius per vasa lymphatica et glandulas protrusa,
elius perfectiusque animalem indolem inducere
ssit.

§. 3.

Reliquum est, ut, quid de ostiis tum venarum
m lymphaticorum apertis sentire deceat exponatur.
eteribus venas apertis ostiis absorbere, persuasum

---

1) W. Cruikshank Geschichte und Beschreibung der einsaugenden Gefässe. Aus dem Englischen etc. von Ludwig Leipzig 1789. p. 82.

erat, et si nunquam ea se vidisse confiterentur; eandemque ostia in vasis lymphaticis temere seriores accipiebant. Asellius ad intestina, inquit, instar hirudinum hiant spongiosis capitulis. Reysch venae, autem ait, lacteae oriuntur ex intestinis tam subtili principio ut ineffabile id et incredibile sit, ita quidem ut tomentosa horum exilitas absolute non possit ulla figura depingi. Lieberkühn et Hewsom in villis ea si vidisse proferunt, ibidemque cum Huntero Cruikshank perspicue (15 ad 20 in singulis villis] ea se animadvertisse gloriatur. Ad vasa lymphatica omnes in investigandis ostiis labores vanos fuisse fatetur; tamen hoc minus putat referre, propterea quod verisimillimum sit, rem aeque in his ac in illis sese habituram fore; eadem enim vasa aestumari. Ubi recentissimis vero observationibus, iisque diligentissime institutis contra Cruikshankium probatum est, villos ex intestinis neutiquam apertis ostiolis absorbere, et ubi ab his ad lymphatica concludi ex analogia potest; profecto non apertis sed clausis finibus absorbere lymphatica, et humores vivos transsudantes, sive per poros organicos in ea penetrare, accipi debet.

In huius rei fidem clarissimus est auctor Ill. Rudolphi 1], qui villos carere foraminulis extra omnem dubitationis aleam posuit. Quoad vasa lymphatica conferas, quae idem 2] de tunicis serosis egregie disseruerit.

1) Reil's Archiv. T. IV. p. 63.

2) Rudolphi Grdrss d. Physiologie 1821?

Facile ex dictis apparet, quoad structuram et :onformationem inter venas ac vasa lymphatica diffe-'entiam essentialem vix intercedere; quam, si nihilo-ninus adesse volueris, sane ea erit, ut in horum cursu ›ropria adhuc organa interposita sint, glandulae ni-nirum, in quibus per vitalem actionem humores indo-em induant, animali propiorem. Utrumque vasorum enus ad maius vasorum systema fluida ad cor reve-.entium, referenda est. Motus iis inest centralis, quos ontinent, humorum. Solummodo ambiguum istud vas ena enim portarum hanc humoris propellendi ratio-em respuere videtur, cuius quidem superior pars ar-eriae speciem prae se ferens in ramos ac surculos ra-iatim disiicitur, ac nobilissimam bilis secretionem erficit; tamen huius quoque rami mox iterum collec- cavam venam petunt. Utrumque genus vasa oppo-ta sunt arteriis, quippe quae semet ipsas et quos te-ent humores a centro versus peripheriam disiiciunt. 'um dispergunt arteriae, lymphatica et venae ex sur-ılis minoribus oriundae in ramulos ramosque trun-psque confluentes, colligunt.

'ota- Quoad vasa lymphatica, alio quo solent loco, in venas enim iugularem et subclaviam hian-

---

'ota ista Bilsii opinio, a truncis in ramos lymphatico-rum diffundi lympham, satis superque et a con-temporaneis et a posterioribus refutata est. Inter-dum propter morbum tumores in lymphaticis con-tentos retrorsum moveri, prae aliis Kratzenstein, Humpage et Darvin, errore tamen vix non capti-monuerunt.

tia, contrariae exstant observationes. Contra Fr. Meckel, Drelincourt, Nuck, Blizard etc. a Morgagnio, Hallero, Cruinshank, Lieutaud etc. negantur, et ipse Mascagni, autor de vasis lymphaticis facile princeps, horum stat partibus, venulas subtiliores pro vasis lymphaticis habitas esse ab iis contendens, qui insolitos hiatus se observasse dicant 1). Quae communis iuris 2) factae sunt, Fohmannii observationes, demum affirmentur, necesse est, neque tamen, ubi verae habendae fuerint, venarum absorbtionem in dubium vocare non valent.

§. 4.

Ex dictis apparet, miram analogiam inter lymphatica et venas exstare; at nunc inquirendum est, quaenam sint vasa, quae fluida in sanguinis circulum suscipiant, seu, quod idem sibi vult, quae absorbeant resorbeantque. Petitur centrum, cor nimirum, in hocce processu; tum venae, tum lymphatica centrum petunt; a quibusnam absorbetur? an ab utrisque?

Quoad primum, (§. 1.) dictum est, venarum solarum absorbtionem, solummodo fautam fuisse, donec systema lymphaticum omnino latebat; quod vero ubi

1) in Prodromo della grande Anatomia; seconda opera postuma di P. Mascagni publiata da Franc. Antommarchi. Firenze 1819. (Kritische Annalen der Medicin.

2) Salzb. med. chirur. Zeitung. 1820. Iuny August.

nnotuit, aut solis lymphaticis, aut hisce venisque si-
nul absorbendi vim indiderunt; quare de sola vena-
um absorbtione verba facere, inepte et supervacane-
m foret. Secunda vero quaestio, cui ubi responde-
ır, tertia simul decernitur, gravioribus difficultatibus
remitur; quare indagandum erit, utrum venae vere
esorbeant necne?

Qnae uberius supra exposita est venarum lympha-
corumque analogia omnino aeque venas ac vasa lym-
hatica absorbere posse, extra omnis dubitationis
eam ponere mihi videtur. Quod si interroges, utrum
oinio haec, cui a priori vix quidquam obiicere licet,
octrinis physiologicis, quae certae haberi possint, re-
ıgnet, profecto eiusmodi nil mihi notum est, ac ne
ı ardentissimis quidem novae theoriae adversariis
ofertur.

Quum vero res sit, quae nisi observatis ac expe-
mentis affirmativis, nunquam decerni possit, instituta
anatomiae et physiologiae peritissimis, venosae ab-
rbtioni faventibus experimenta afferre decebit, quin
rum tamen animadversiones, qui denegandam eam
nsent, faceremus. Praecedant aliae quaedam argu-
entationes:

Quod ab inferioribus animalibus, in quibus vasis
nphaticis destitutis tamen absorbetur, argumentum
sumserint, duplicem ob causam minus valet propte-
a quod ab iis ad superiora nunquam sat tuto con-
ıdere licet, neque dici praeterea possit, omnino de-
e vasa ista, ubi visa non sunt. In multis enim ani-
libus, quibus denegabantur olim, hodie bene nota
ıt; Monro ovipara destituta esse lymphaticis praedi-

cebat, ipsumque Hallerum avium vasa, chylifera latebant; tamen in ansere et crocodilo adesse Hunter, in testudine Hewson, in ciconia Brügmanns testantur etc.

Neque firmioribus argumentis innititur sententia quasdam C, H. partes vasis lymphaticis carere. Latebant cl. Hallerum vasa lymphatica Pleurae, Peritonaei, cerebri, tamen seriori tempore ea esse reperta non tacere debemus; atque ubi Rudolphi autore membranae serosae iis destituuntur, tamen per eas resorbtio vasorum lymphaticorum fit, quare inanis est, haecce obiectio. Multum de funiculi umbilicalis vasis lymphaticis dubitatum est. Monro ea denegans, venarum absorbtionis argumentum esse dicebat. Mascagni in opere laudato de adulto solummodo homine, de foetu nusquam agit. Inventa esse a se Uttini 1] gloriatur; attamen cl. Schregerii disquisitionibus iam prius confirmata esse videntur, nisi quoque ulli forsan in mentem venerit sentire, sanguinem inter partem uteri foetalem et maternam effusum ab iis susceptum ad foetum duci.

Nimis exiguam esse ductus thoracici diametrum, quam quae miram stupendamque nonnunquam vel ciborum vel potuum captorum quantitatem, per renes evacuatorum transmittere possit, multis argumentum habetur sufficiens, non per sola lymphatica absorberi: in Halleri physiologia mentio fit potatoris, 200 fluidi mensuras assumentis etc; tamen adeo celeriter lympham moveri, ut secundum leges hydraulicas omnis ista quantitas transire possit, ex Soemmeringii et Emmertii observatis evictum esse videtur, cum lympham

1] Meckel's Archiv. T. 2. fasc. 2.

lissecto vase lymphatico cum impetu prosilientem vi-
lerit primus, ultimus repente evacuari lymphatica sub
ultri tactu. Quare minus hoc argumentum per se,
um aliis forsan non negligendum. Non omittenda
ero est alia ratio, venarum absorbtioni favens, et mul-
is enim autoribus scriptum legibus, saepius glandulas
nesentericas ita infarciri atque obstrui, ut ne Mercu-
io quidem transeundi veniam praebent; quid? quod
uctum thoracicum in senibus ex toto obliteratum fu-
se, ferunt. Narrat Duvernoi, per quatuordecim dies
ixisse canem, in quo venae subligatae erant, ductum
ioracicum alias suscipientes. Bartholinus longa, in-
uit, fuit tabes post vulneratum ductum thoracicum.

Alia absorptionis venosae argumenta sese praebent
oi C. H. oeconomiam intentiori animo adspicias. Ut
ceam ista vis vitalis auctae phaenomena, turgorem in
sis sanguiferis penis, clitoridis, papillarum mammil-
rium quem ex egresso e vasis sanguine, falso olim
rivabant, prae ceteris functio respirationis, quae
nsideretur, digna videtur. Quis est inter venosae
sorbtionis adversarios, qui a venis pulmonalibus aë-
oxygenium suscipi negaret? Praeter oxygenium
bstantias quoque odoras a venis capi, dubio vacat.
stant enim experimenta, ubi olentia, nullam praete-
a corporis partem lambentia, per tubulum in pul-
ones inhalata brevi tempore post in urina reperie-
ntur. Ita sanguis quoque vix non omnibus autori-
s consentientibus ex arteriis placentae uterinae in
lulas effunditur, ex quibus a venis resorbtus, foetui
vehitur, neque minus a venis invicem sanguis susci-

pitur per arterias umbilicales reductus ac cellulis traditus.

Apud autores desidero, quod sanguinis circuitum intentius consideranti, invito mihi se praebuit opinionis argumentum. Secundum leges mere physicas, quibus nullum non corpus obedit, protruso ex corde dextro sanguine, ubi illud iterum dilatatur, sanguis ex toto venarum systemate attrahitur et insugitur quasi, quae quidem actio ad minimas venas usque extendatur necesse est; quare per totum systema venosum actio in sui ipsius cavum attrahens accipi debet, quae cur ab iis abstineret, quae venarum fines circumpositae sunt substantiae, non intelligo. Affirmari hanc sententiam arbitror periculis clarissimi Magendie infra commemorandis, neque profecto metuo, ut in iatromathematicorum errores incidam.

Priusquam ad experimenta de industria ut venarum absorbtio probetur instituta, transeam, non possum, quin cl. Trevirani pro nostra sententia raticcinia referam. Ast tribui debere venis absorbendi facultatem profert 1] ubi demonstrari potuerit, non omnem sanguinem, a venis cordi traditum, ex ultimis arteriarum finibus suscipi, sed impendi sanguinis arteriosi partem, ut aliae formentur paries, et venosi sanguinis partem ex organis humoribusque dissolutis oriri. Ita vero rem sese habere, his argumentis contendit fretus. In insectis unicum modo vas exstat, quod tum venae tum arteriae vice fungitur; arteriae ideo sine venis, sine arteriis venae adesse possunt. — In ovo incubato

1) Treviranus Biologie. Pars. IV.

ocyus truncus venosus apparet multis cum ramis; seri-
ıs arteriae, eaeque minori numero minoresque palli-
lioresque animadvertuntur. — Exstant observationes
oetuum, aut corde et arteriis, aut arteriis capitis et
rachiorum, aut corde et venis destitutorum. — Ve-
ıae tum numero tum amplitudine arterias antecellunt;
.bi ex solis arteriis susciperent sanguinem, et numero
odem et amplitudine gauderent. — Luculentiorem
.icit istam venarum functionem esse in vitello ovi in-
ubati. Saccum istum membranaceum, vitellum con-
nentem, atque per ductum vitello-intestinalem cum
ıtestinis cohaerentem, manifesto inservire parando
mbryonis sanguini. Circa dimidium incubationis tem-
us in externa eius membrana arterias sese ostendere,
x meseraicis oriundas, et venas in Venam portarum
anseuntes. In interna simul membrana vitelli, iisdem
ocis, quibus opposite externe vasa ita percipiuntur,
asa formari, finibus floccidis in vitellum dependentia
uorum nulla esse possit functio, nisi ut vitellum in-
gant, idque in sanguinem commutatum in venas
embranae vitelli ducant 1). Eandem absorbtionem
lacertarum vitello et in vesica mammalium umbili-
li animadvertere licet. In Sepiorum venis, sangui-
m ex vena cava in branchias ducentibus Cuvier osti-
a invenit, ad proprias appendices hiantia, quae om-
no ad Cuvieri descriptionem luteis floccidisque
embranae vitelli appendices aequant. Cui rei, si fi-
s habenda est, venosae absorbtionis in adultis adeo
imalibus exemplum prostat.

---

1) Conf. Blumenbach Handb. der vergl. Anat. p. 452.

Treviranus qui substantias animali propiores suscipi a venis putat, adipem a venis absorberi hoc modo demonstrat. Probare id dicit hybernantium emaciationem; Sulzerum in sanguine criceti, quem rigor tenebet puncta invenisse oleosa; Riegelio autore venae portarum sanguini semper partes adiposas inesse; Hewsonium reperiisse, indolem seri albicantis, lactei, quod tum in pinguibus, tum in iis non raro invenire licet, hominibus, qui ex sanguinis profluvio naturali suppresso laborant, ab adipis in eo contentae globulis dependere. Etsi si casus statum quendam anomalum indicent, tamen adeps, quam potest venis suscepta, propriam naturam longo per vasa lymphatica itinere servare nequit.

Iusto fusius haec allata videri possent; sed propter argumentorum gravitatem indulgeas quaeso, nec tamen quae sequuntur pericula, minoris existumes.

§. 5.

Primus ut absorptionem venarum probaret, Swammerdam pericula fecit, qui venis meseraicis subligatis, sanguinem post quoddam tempus ex iis emissum inquirebat. Sanguis quandoque velut striatus et albis lineis permistus, quandoque seu punctatus apparebat. — Kaaw Boerhave 1) autor de venarum absorbtione studiosissimus: ut cuticulam, ait, proprie dictam exhalant ultimae arteriolae humorem, ita et venarum initia bibula introtrahunt ex illis, quae extrinsecus applicantur; — et paulo post hoc affert pericu-

1) Perspiratio Hipp. dicta Lugd. Bat. 1738. C. XIX.

um. Canis, ipse narrat, post mortem statim incidi t aperui thoracem et abdomen; mox per oesophagum remendo leniter ventriculnm exomere omnia contena feci; dein immissam puram aquam tepidam, moveno lenissime ventriculum, vidi a venulis bibulis illam esorberi, ingredi venas gastricas minores et diluere anguinem, qui in iis continetur, atque per maiores et naiores tandem portarum venae tradi, et ex hac per epar venae reddi eandem etc. — Fulsit opionem Fr. leckel 1) In cadavere aquam in vesicam per urehram siphonis ope impulit, quae vero facillime x vesica in venas, plexum vesicae formantes, et ex is in truncun venae hypogastricae transiit. Plura pud eundem in huius rei testimonium adsunt; - idem ympham albam in venis mesenterii se invenisse tradit

Recentiori tempore cum Gallis nostrates certavenunt, atque dictu sane est difficile, quis in indaganda enarum absorbtione palmam alteri praeripuerit. Non uidem tacendum est, inter Anglos exstitisse E. Home 2) qui alias chyli quam vasa lymphatica ad sanuinem vias praesagiebat; tamen haec ipsius experimenta etc. ut non stricte ad venarum absorbtionem ertinentia, memorasse sufficiat. Longe primas tenent Magendie et Meyer; cum illo scrutinii socius gloriar Delille; praeterea optime meriti sunt Tiedemann Gmelin, Krimer 3) etc. diligentissime hac de re pe-

---

1) Exper. nov. et observ de finib. venar. etc. Berol. 1772.

2) Reils Archiv. I. IX

3) In Horns Archiv. 181.

ricula instituentes; affirmant resuscitatam opinionem Treviranus, 1) Prochaska, 2) Lenhossek 3) etc. Habeas quaedam virorum laudatorum nostri aevi, aut experimenta, aut quae inde sequi, ipsi putaverint.

Magendie et Delille 4) canis carne satiati, cuius aperuerant abdomen, intestini a vicinis partibus separatam partem duplici filo subligabant, dissecabant inter utrumque filum vasa lymphatica, chylo plena, nec minus excepta una vena et arteria, omnia vasa sanguifera; in partem hanc intestini subligatam, exsecatam, 4 digitos elevatam quiddam veneni, quod Upas nuncupant, iniiciebant. Post sex horae minutas omnia veneficii symptomata aeqne manifestantur deleteria, acsi suetum situm intestinum retinuisset. — Eadem experimenta similiaque, nucem ingerentes vomicam eodem aut simili eventu instituere. Ut aliarum quoque, praeter intestinales, venarum absorbtionem demonstrent, atque opprobrio occurrerent, ne in vasorum sanguiferorum parietibus vasa lymphatica superstitia absconderentur, experimentum hocce, admiratione sane haud indignum instituunt: Femore canis ita abscisso, ut per solam arteriam et venam, in alio casu ne per has quidem, sed transscissis vasis per sanguinem, pennae caulem inter dissectos vasorum fines inaptatum, transfluentem, cum corpore cohaere-

1) Op. c.

2) Lehrsätze aus der Phys. des Menschen. Wien 1820

3) Physiologia medicinalis. Vol. III. 1816.

4) In Meckels deutsches Archiv für Physiologie. — Vol. II. fasc. II.

, duo veneni Upas grana pedi inficiuntur; effectus
ı tardius accedunt, ac si femur omnino non abscis-
n fuerit; apprehenduntur veneficia signa, elapsa
arta horae minuta, quae ante decimam sequitur
rs-

Magendie 1) observationibus periculisque convic-
ı se fatetur, substantias colore quodam tinctas,
ınalium pabulo admixtas, nunquam in chylosa vasa
ısire, neque minus de fragrantibus idem ipsi vide-
. Ubi cani ingeritur Alcohol, aqua dilutum, post
psam dimidiam horam chylus nullum eius vestigi-
praebet dum sanguis Alcohol, vel destillationis
eliciendi odorem diffundit. Pauca momenta post,
quo aut solutio camphorae aquosa cavitati vel se-
ı vel mucosa tunica obductae, aut camphorae
stulum organi cuiusdam parenchymati illatum est,
itus exhalatus camphorum fragrat.

Memoratu dignissima. vel in morbis curandis ma-
i momenti, eiusdem viri experimenta 2) exstant,
ous probatur, venarum absorbtionem diminui, ple-
vasis sanguiferis, -tolli augerique iisdem vacuis.
ıae quadam quantitate canis in venam iniecta, in-
oque extracto nucis vomicae spirituoso in eiusdem
ıra saccum, seriorem nucis vomicae effectum se
ervasse refert. Repetito hocce experimento pro
ae iniectae vel maiori vel minori quantitate effec-

Grundriss der Physiologie von J. Magendie. Aus dem Franz. übers. v. Heusinger. 1820.

Meckels deutsehes Arthiv etc. V. VI. fàsc 3.

tus vel retardabantur vel accelerabantur; quid quod, in cane, cui, quantam suscipere paria erant vasa, aquae copiam iniecerat, post dimidiam horam, quae post secundam alias horae minutam solebant, phaenomena non intrabant; ubi vero sanguinis quantitas sat magna detracta fuit, post dimidiam minutam prodibant. In alio cani post emissum sanguinem eadem aquae tepidae quantitas iniecta fecit, ut effectus sese exsererent ac si huiusmodi nil factum fuerit. Non dissentiunt, ubi comparas, quae iamiam prius monuit Blizard 1)

Idem Magendie experimentis quae instituit, non parvas solum, sed maiores adeo venas, ocyus quidem pro parietum crassiorum ratione absorbere, nos cupit persuasos.

Non minoris Cel Mayeri 1) experimenta existimanda sunt, novum nimirum insolitumque locum, ut absorbtionem demonstrat, eligendum, apte putantis. Pulmonibus per tracheae infra laryngem vulnus, quae absorberentur, inferebat; illata in pulmonalibus venis et corde sinistro reperiit. Non denegat quidem, a vasis lymphaticis quoque absorberi; tardius tamen parciusque. Venarum intestinalium pigrius fieri absorptionem quam pulmonalium, probat; in utrisque reagentium chemicarum ope absorpta fluida detegi posse; inveniri per tracheam ingesta in arterioso praeprimis sanguine, unde, quae assimilari nequibant, in urinam, sudorem, in cavitates serosas, in lac, in cuniculorum placentam. liquorem amnii, ipsiusque fetus ventricu-

---

1) Götting. Anz. von gelehrten Sachen. P. 87 1787.

1) Meckels deutsches Archiv etc Vol. III. fasc. IV.

ı solidasque adeo partes transgressa animadverti ıse; nequidquam vero inquiri kali zooticum in bili.

Tiedemann et Gmelin 2) in opusculo de venarum orbtione disquistiones nobiscum communicaverunt; ıe de ea sentiant, his continetur. Substantiae co- e tinctae, in chylum, qui habetur vasis lacteis, om- o non transeunt, aeque ac fragrantria. Camphora schus, Alcohol, therebinthina, Oleum Dippelii, ı, Allium etc. viam hanc repudiant; neque salia metallica vasa lactea permigrare solent. In vena- ı mesentericarum sanguine substantiarum ingesta- ı odor (camphorae, moschi) apprehenditur; neque ıus sanguinis seri ex (Indigo, Rheo) ingestis color tatur; neque in sanguine venoso salia (kali zooticum mbum, ferrum) reagentia fugiunt. — Eaedem sub- ıtiae in sanguine, qui venae lienalis trunco et ven- uli coronariis continetur, reperiuntur. — In venae ıtarum sanguine tum colorantia, tum fragrantia de- ere licet; striatus adeo a chylo plerumque exstat. ıri opinantur hancce venarum intestinalium absorb- ıem venulis ex intestinorum mucosa membrana ori- lis, subtilibus brevibusque, quae ad venas tendunt ominis sanguiferis.)

§. 6.

Liquet ex praecedentibus, absorbendi facultatem, liacunque contra habeantur, profecto venis inesse.

Versuche über die Wege, aus welchen Substanzen aus dem Magen und Darmkanal in das Blut gelangen etc. Heidelb. 1820.

Argumentis periculisque positivis negativa opponuntur, quorum quae plus valeant, non est ut ei dicatur; ideoque omni dubio res vacare videtur.

Quod si vero systema lymphaticum nec minus venosum absorbtioni dicatum est, quaeritur, numne uni alterive facultas insit, certas quasdam solummodo substantias suscipiendi, dum alias repudiat; vel quod idem sibi vult, numne forsan utrique vis quidem absorbens praeterea tamen eligens insita sit. Res adhuc tenebris premitur, tamen quae indagetur, tum digna, tum non repugnans. Ubi experimentorum memineris et observationum supra alligatarum cel. viror Magendie, Tiedemann et Gmelin inde saltem probari videtur, substantias coloratas, fragrantes, salia et quaedam alia, in venas potius transire, quam in vasa lymphatica; chylus vero a cibis, semper in lymphaticis, nonnunquam in venis occurrit; unde forsan, quin omne erroris periculum abfuerit, colligere liceret, vasa lymphatica eas suscipere substantias, quae processu sic dicto assimilativo ita commutari queant, ut ad partium organismi restitutionem impendantur; venas contra quas assimilationi resistentes, ex corpore citius eiici oporteat. Multis quidem obiectionibus haecce sententia obnoxia est; temen experiendo nova, comparandoque experta eam dilucidatum iri, sperandum est. Res sane difficilis est, ac vix impediri potest, quominus, nisi Darwini appetitus, specificam tamen Blumenbachii incitabilitatem denuo amplectamur. — Favent sententiae haec in vasorum lymphaticorum decursu glandulae assimilationem adiuvantes lymphaticae collocatae exstant, iustae nutritioni omnino necessariae,

quibus obstipatis, aut alio quodam morbo correptis, integris lymphaticis, in deterius ruit nutritio; minores ieri in senibus, unde macescunt, dubitari nequit. Quae nutritioni omnino idonea sunt, in longiori per ymphatica itinere, atque in glandulis retardata, optime assimilari possunt, assimilanturque, eaque est, quam iatura iis indicasse videtur, via. Quae vero in homoenum similaremque laticem verti nequeunt, aut omino non, aut ea suscipi via videntur, qua primum liminari possunt, id quod sat facile fit, ubi a venis uscepta in sanguinem ducuntur. Rem ita fieri vel x eo patet, quod experientia edocti sciamus, subtantias, quo magis ab similari indole recedant, eo ivaciores in sanguine motus excitare, celeriusve omnem anguinis naturam pervertere, nisi e sanguine citius iiciuntur; — id quod non tam repente fieret, ubi asa lymphatica glandulasque permigrassent. Mucilainosa, Gelatinosa, albuminosa, lactea, farinosa, nec orsan minus amara vasa petunt lymphatica, dum res nagis excitantes, hydrogenae sic dictae, a venis susipi praeferunt; quibus fragrantia supra dicta, multaue venena adnumerari possunt; alias enim actio eoum repentina explicatu est difficillima. Ad explicanam arduam hanc rem ad diversum utrorumque vasoum incitabilitatem confugiendum mihi videtur. Halerus: addemus, inquit, vasorum lymphaticorum naturam valde contractilem esse, et vasorum rubrorum rritabilem vim multis modis superare; cui opinioni onsentientes video cel. viros Hewson, Soemmering, Emmert. Constat etiam, vasa lymphatica post ipsam nortem vacua inveniri, unde maior tenaciorque prae

venis contractilitas, clare apparet. Quae cum ita sint a rebus magis incitantibus ea lymphaticorum incitatio produci potest, ut sese contrahant, atque impediant, quo minus ipsa possint ingredi incitantia ista, quae venis, non tanta incitabilitate praeditis sine ulla difficultate suscipiuntur; sic v. c. terebinthina celerrime in misso spiritu perspicua, nec minus alia fragrantia. — Sicuti in intestinis, in aliis quoque corporis partibus rem sese habere, non incongruum est. Partium organorum resorbtionem hanc ad rationem ab utroque vasorum systemate perfici, non fugit veri speciem. Vasa enim lymphatica, quae ut denuo assimilentur, apta sunt, ideoque non tantopere incitant, suscipiunt; at ex maiori stimulo contracta, dissimilioribus viam praepediunt, quae a venis suscepto in sanguinem ingrediuntur, indeque, quam primum fieri potest, secreta excernuntur. Ubi vero fit, ut resorbens haec venarum functio turbetur, neque ipsarum vice lymphatica funguntur, residua quae amoveri debuissent, quem tenent locum servant, atque ita morbo oriundo ansam praebent. Observationem, quam publici fecit iuris Ribes 1) qui cranii fert ossa in senibus solito crassiora densiora, ponderosiora in eboris modum albicantia, dum venarum canaliculi omnino fere evanuerint nonnunquam se invenisse, huc potius, quam ad aliam causam referrem. Evenire etiam potest, ut propter causas non sat perspicuas, certe tamen ad incitabilitatem vasorum reducendas, utrumque vasorum systema

---

1) Meckels deutsches Archiv etc. Vol. VI. fasc. 3.

absorbtionem repudiet. Docet enim experientia, interdum mercurialia a cute omnino non absorberi, sed a tubo intestinali suscipi, interdum vero vice versa. 1)

Prolatis his nil impedit, quo minus multa phaenomena morbosa, ab impedita potius venarum, quam lymphaticorum in resorbenda actione originem acceptam referamus. Multi profecto exstant morbi, quibus lymphaticorum quidem vitium subesse aestument, quos vero a venarum impedita resorbtione derivare eodem iure licet; tumores puta, degenerationes etc. etc.

§. 7.

At omissis, ne iustos limites transgrediar, aliis phaenomenis, metastases liceat eligere, ut, quam venae in iis perficiendis partem teneant, evincere coner. Cui vero, antequam accedam, mei opinor, in autorem hac de re facile principem, cel. Brandis 2) pauca animadvertere, quippe qui verum substantiarum in metastasibus ex una in alteram partem transitum negens omnia ad functionem sic dictam vicariam vult referri. Qui vero diligentius rem perscrutans, autorum metastaseos exempla exactius reputaverit, facile intelliget, actionem vicariam differre a metastasi, etsi negari nequeat, a multis autoribus illam perperam dici metastasin. Actio vicaria, virium antagonismus Huflandio 3) organorum viribus, dum alterum alterius vice fungitur, innititur; id quod saepius accidit, quin materialis ab una ad alteram partem translatio seu

1) S. Th. Soemmering de morb. vasoa. abs. 1795. p. 81.
2) Brandis über Mestasen.
3) Ch. G. Hufeland Ideen über Pathogenie.

metastasis possit negari. In cuiusrei fidem haec: Mi-ratur cel. Borrichius, tumores glandularum subalarium, quae alias iam quinque libras puris suppuratione dederant, subito a refrigerio evanescere et pulmonibus affectis mortem ciere potuisse. — Pus etiam remotissimo a pulmonibus loco absorberi, ad pulmones deferri et illaesis istis visceribus excerni, optimis observatoribus adeo constat, ut nullum amplius huius metastaseos dubium superesse possit. Pus absorbtum per viginti annos pulmonis ulcus mentiens, integris tamen pulmonibus, vidit de Haen; pus absorbtum e glandulis per tussim integris pulmonibus redditum Ch. L. Hoffmann; — Cruikshank febrim hecticam, quae annos quinque duraverat, ante tertiam diem post amputationem evanescere vidit: idem puris e fistula ani, ex ulceribus brachiorum, crurum etc. resorbti exscreationem vidit illaesis pulmonibus; Similia referre Kirnland, Sydenham et alios, Soemmering 1) refert. Militi medeor 23 annos agenti, qui pedis ulcere per longum tempus laborans, materiem puriformem per tussim quotidie eiicit, quin ullo pulmonum morbo unquam affectus fuerit. Vidi in femina abscessum lumbarem permagnum, quem pus continentem, fluctuatio manifesto exhibebat, evanescere, dum immensa puriformis materiae copia per urinam secedebat. Memorat Kortum variolarum, tum in exsiccationis tum in suppurationis stadio metastases. De metastasi lactea observationem farraginem cumulavit Sachtleben 2) et alii. In

1) L. c.

2) J. Ch. Starks Archiv für die Geburtshülfe etc. Vol. II. Fasc. II.

multis morbis, inflammationibus praesertim et febribus acutis quae audit eccrisis, quid est nisi ad urinam, ad cutem etc. metastasis? Memineris denique arthritidis retrogradae, rheumatismi vagi aliorumque. A scabie retropulsa vel regressa vidit Ch. L. Hoffmann dyspnoeam cum tussi orientem etc. etc. Quantum satis ex hisce apparere mihi videtur, veram metastasin existere; actionis vicariae exempla vide in: Brandis über Metastasen. Brandis fluidi cuiusdam secreti absorbtionem cogitari non posse monet propterea quod nunquam metastasis oritur nisi vel sublata vel imminuta saltem secretione primaria. At semper resorbendo iterumque secernendo tempus quoddam requiritur id quod in resorbtione contagii syphilitici apprime videre licet. Neque materiei translationi repugnat, quod discrepant humores per metastasin allati ab iis, qui in fonte primario sunt: differant vel necesse est, resorbti ac denuo secreti. Sicuti a palma semen non secernitur, sic non lac a fascia lata etc. Ubi quantitatem Brandis affert maiorem novi secreti, quam quae ab organo primario secreta esse possit; respondetur, seminium solummodo requiri ad formandam largam diuturnamque secretionem 1)

At resorberi certum habeatur. Quo vero itinere substantiae ab uno loco transferuntur in alterum? Ill. Richter de viis, ait, sollicitum se non curare; multas esse naturae vias quae fugiant oculos anatomes peri-

---

1) Conf. Plattneri et Blumenbachii de secretionibus physiologicis sententiam.

tissimi cuiusque. Habeat sibi in his, vir in aliis praestantissimus. Est physiologi, ut vias istas sit indagaturus, nisi forsan quoque errore non captus evasurus fuerit. Suscipi arbitratur Darwinus 1) in metastasi substantias a lymphaticis vasis, ducique ad cysternam chyli, unde viam per ductum thoracicum repudiantes in alia vasa lymphatica abeant, per quae motu retrogrado ad alia organa ducantur. Contra hanc sententiam, quae habeat Meckelius, v. in ipsius Handbuch der Anatomie; vituperant Cruikshank 2) Mascagni, Ludwig 3), Soemmering 4) nimis, ait, paradoxa omnina sunt, quam ut seriam refutationem admittant. Cum his omnes fere alii medici translationes istas fieri putant, dum succipiuntur materiae per vasa lymphatica, susceptaeque in sanguinem prius ducuntur, antequam in alium quendam locum deponuntur. Fieri ergo translationem interveniente systemate lymphatico dicunt, quod custodem quasi habent de substantiarum locis, agens in removendo noxas, servum vis medicatricis fidelissimum et administrum necessarium. Haec omnia de re conscripta sapiunt. Morborum turmas enumerant, quibus systematis lymphatici solius turbationem subesse dicant, obliti omnino eas rationes, quae modum saltem isti sententiae imponere debuissent. Procul quidem absum, ut in metastasibus omnem iis partem praecipiendam esse arbitrer; tamen et venarum in hocce processu actionem non negligendam duco,

---

1) Zoonomie. P. 2) L. c. p. 64.
3) eod. l. p. 102. 4) L. c. p. 158.

sed quaerendum potius, numne secundum rationes, fusius supra expositas, venis quoque in metastasi resorbtionem impertiri possimus, vel nos oporteat. Affirmandae huius sententiae argumenta uberius exposui; quae adduntur, non aliena habeantur.

Utriusque systematis absorbtionem, cl. viris Magendie, Tiedemann et Gmelin observationibus nitens, eligentem esse proposui, humoresque, qui sat similes animali latici sunt a lymphaticis, alios vero a venis suscipi; id quod ex organisationis functionisque ratione sequi visum est. Qualis in nonnullis metastasium speciebus res sit, investigemus. Pus, etsi chemice indagatum, latex inveniatur lenis, tamen vasis lymphaticis stimulum iusto maiorem inferre, atque ita resorbtioni per ea resistere videtur. Ut ipsius per vasa lymphatica absorbtio testetur, Sydenham, de Haen Brillouet et alii 1) interdum in phthisi pulmonum, praesertim scrofulosa colli glandulas lymphaticas intumescere, exemplis comprobarunt. At quis non videt facillime quidem hoc evenire posse, nulla per vasa lymphatica resorbtione et ad glandulas depositione facta, propterea quod in Phthisi, scrofulosa saepissime alias simul glandulas corripiat morbus primarius, scrofulae enim, quae phthisi oriundae causam demum parant. Praeterea pauca exempla inveniuntur, quae puris per lympahatica absorptionem probare, videri possint, neque revera inveniri, quae manifesto hanc probant, arbitror. Mihi de industria plura metastasium

1) Soemmering l. c. p. 175.

exempla, ab autoribus relata, lustranti nil occurit, quod in resorbendo pure vasa lymphatica agere, procul a dubio monstraret. Conferas hac de re quae cl. Neumann 1) affert, dicens: Uebrigens ist das Factum richtig, dass sie (vasa enim lymphatica) Eiter nicht aufnehmen. — — — Es scheint wohl weit eher, dass die Aufnahme von der Luft berührten Eiters ins Blut durch die Venen geschehe. Exemplis allatis hanc sensentiam confirmat, apte quidem, tamen opinioni Cel. viri, pus ex apertis solummodo abscessibus, ex clausis non absorberi, experientia fretus, minus accederem. — Ut in abscessibus sic dictis lacteis glandulae in decursu lymphaticorum positae sepius intumescant, id quod inter omnes autores constat, nostra opinionem minime refellit, quoniam lac, tanquam massam homogenam a lymphaticis quoque suscipi, non negamus. Pus autem verum per lymphatica absorberi, nil est, quod affirmet; quare, quoniam nihilominus tamen resorbetur, a venis resorberi, non a veritate abhorrere existimo, idque vel magis ducere, ubi phaenomenis, quae puris metastasin comitantur, intentius attendas. Semper 2) vero febris resorbtionem puris veri comitatur, nunc mitior, nunquam non subito accedens, quam, ubi perdurat, sequitur hectica, aliena a puriformi materia, nisi diuturna inflammatione suffulta; — qua in re explicatione subtiliori repudiata proximum mihi videtur, venas in puris, in puriformis materiei absorbtione vasa lymphatica agentia accipere. Dum pus, servata mag-

1) Von der Natur des Menschen. 1815. T. I. p. 215.
2) P. Frank de cur. hom. morb. Ep. L. II. p. 14.

a ex parte natura sua, a venis susceptum, ut dissi-
iilaris quiddam, nimium sanguini stimulum infert,
ebris intrat in illo, procul vero abest in hoc casu,
uoniam massa, quae magna ex parte assimiletur ido-
ea, longo per lymphatica vasa itinere, non tam alie-
ı in sanguinem reducta, vehementioribus motibus ex-
tandis est impar. Quae dicta sunt de pure, vel ma-
ri gradu de humoribus, valent, quorum natura a
milari c. h. indole plus recedit, qualia sunt ichor
nies gangraenosa, carcinomatosa et talia. Hae enim
ateries, ubi a lymphaticis susciperentur, deteriam
m suam in ipsum systema lymphaticum glandulisque
s interpositis exsererent; id quod minus vero contin-
t; neque ipsa sanies carcinomatosa glandulas sed te-
n cellulosam illis intertextam autore Richter aliis-
ie efficit. Cur glandulis parceretur a lymphaticis
sis suscepta? Praeterea intellectu difficilius est,
insferendam materiem saepe locum ab organo pri-
arie affecto adeo remotum eligere, neque omnino
sa lymphatica glandulasque infestare: pus ex ulcere
dis absorptum non poplitis inguinisque glandularem
norem ac inflammationem movere, sed ut ad pul-
nes delatum, ab hisce eiiciatur, malle.

Specifica quaedam miasmata exstant, quae secun-
m leges suas vasa lymphatica ingrediuntur, quia
un per venas absorbtionem directe excludant, quo-
n praecipue miasma venereum huc referrem. Ex
cursu vasorum lymphaticorum genitalium hoc ap-
rere videtur. Conferas Cruikshankii 1) horum va-

) L. c. p. 131. seq.

sorum descriptionem, multo accuratiorem, quam qualem Mascagni 1) profert. Ipse vasa penis in superficialia dividit ac profundiora; illa triplici portione e praeputio orta, symphysi ossium pubis vicina confluunt in truncum, denuo bipartitum, cuius uterque ramus venas comitatus, utriusqe lateris glandulas inguinales petit; profundiora vero arterias comitata in latere spinae ossis ischii vel subter angulum ossium pubis progrediuntur. Ubi a veneno syphilitico ulcus eroditur praeputii, semper fere bubonem inde fieri inguinalem; ubi vero glandem tenuerit ulcus, rarissime bubonem oriri, quin ab universali lue corpori caveatur, narrat Kruikshank. At saepe ulcus praeputii faucium ulcera ac luem universalem sequi, nullis bubonibus antea exortis alii viderunt; et vice versa glandis ulcus bubonem sequentem. Ubi a solis vasis lymphaticis venenum suscipi autumares, prius illud omnino non accideret, et semper bubones orirentur, antequam translatio ad alias partes fieret. Quae vero quum ita non fuerint, venae quoque ex ulcere syphilitico suscipiant, necesse est.

Aliae metastases, rheumatismi vagi arthritidis ad viscera, miliaris, morbillorum aliorumque exanthematum ad nobiliores partes non incongrue a venis derivantur.

Multis et venae morbis afficiuntur ipsae, a metastatica per eas translatione derivandis, quorum frequentissima multisque medicis visa atque ab autoribus descripta, sane venarum inflammatio esse videtur.

---

1) L. c. p. 54.

tam ex metastasi commemorat Brechet 1). In pu-
) 14 — 15 annorum, a cuius cute exanthema, quod
biem habebant, inunctionibus repulerant, tumor
noris inguinisque dextri oedematosus, dolens orie-
ur, quem febris comitabatur, adynamica continua
nelio. In mortuo intima venae cavae abdominalis
mbrana inveniebatur crassa colorisque saturati, ne-
e minus substantia mollis medullaris venae lumen
tipabat; praeterea vena iliaca dextra canalis liga-
ntosi speciem prae se ferebat, cuius simul partem
ipsam venam cruralem suppuratio exederat. — Fe-
:, venarum inflammationem comitantis, typhosa
rumque, autore Brechet, natura aliquantulum dilu-
ire videtur, quod permultae febres a resorbtione
stantiae cuiusdam infestantis ortae, characterem ty-
sum induant. Febris enim analogia in his quoque
arum affectionem, etsi haec non fuerit inflammatio
esse, non sine veri specie forsan arguere licet.
bos contagiosos, exanthematicos febriles; typhum
agiosum et alios, simul cum summo virium lapsu
dentes hic pertinere arbitror.

Quanquam supra commemoratum sit, in lacteo
essu a vasis lymphaticis suscipi, tamen vel in lac-
netastasi venarum absorbtio statuenda est propter
litudinem sane miram, quae inter secretum prima-
ı et secundarium intercedit. Vix ulla metastasis

Traité des maladies des artères et des veines par J. Hodgson, traduit de l'anglais et augmente d'un grand nombre de notes par Gilb. Brechet,

lactis oriri posset, si a solis lymphaticis resorberi deberet. Lac enim inter omnes humores facillime in sanguinem verti constat; quomodo naturam ex toto fere potest servare, vasa lymphatica permigrans glandulasque?

CURRICULUM VITAE

EX DECRETO
GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS
BEROLINENSIS
ADIECTUM.

Ego Ernestus Leopold Grosheim Rogozno oppido
ıcatus Posnaniensis die octavo Maji anni MDCCXCIX
ıtre optimo, Regi a consiliis iustitiae, cuius duode-
n abhinc annis mortem doleo et matre nunquam
n pia mente colenda natus primis literarum elemen-
; in patriae urbis schola imbutus sum. Capto dein
hoste solo natali, parentes Neosedinum, Pomeraniae
pidum migrantes, comitanti mihi contigit, ut Gym-
sium Hedwigense Rectore Dctss. Lentz ibi florens,
r septem fere annos frequentarem, et doctrinis quae
ıdiis academicis viam muniunt, instituerer. Mense
tobri anni MDCCCXV in numerum musis addicto-
m Instituti Regii medico-chirurgici Friderico-Gui-
lmiani adscriptus sum, ubi per quadriennium ad
riusque medicinae studia incubui. Virorum Peril-
ıstrium praelectionibus interfui:

Beati Kiesewetter de Mathesi, Logice, Ethice et Aesthetice, Cel. Lichtenstein de Zoologia; Cel. Link de botanice, historia naturali, et toxicologia Ill. Rudolphi Encyclopaediam medicam, anatomiam universam, organornm sensuum, physiologiam audivi. Osteologiam, splanchnologiam et syndesmologiam Ill. Knape, artem cadavera rite dissecandi Ill. Knape et Rudolphi me docuerunt. Adii praelectiones Ill. Koreff et Cel. Horkel de physiologia generali; Cel. Osann de physiologia tum generali tum speciali; et de materia medica; Cel. Turte de physice, chemice, pharmacia; Ill. Hermbstaedt de pharmacia; generos. de Koenen de materia medica; Cel. Fr. Hufeland de pathologia at therapia tam generali quam speciali, et semiotice: Ill. Horn de pathologia speciali; Cel. Hecker de Semiotice. Disserentes audivi Cel. Kluge de chirurgia generali, de morbis ossium primarie mechanicis; Ill. Graefe de chirurgia generali, speciali et akiurgia; Ill. Rust de chirurgia universali, ophthalmiatrice et cursu operationum Ill. Mursinna de akiurgia, qui simul in arte fascias rite imponendi me erudivit. Therapiam generalem et specialem Ill. Ch. G. Hufeland mihi tradidit, neque abfui ab exercitationibus clinicis, ducibus Ill. Hufeland, Ill. Horn, Ill. Rust.

In arte obstetricia Cel. Kluge et gener: de Siebold praeceptoribus gavisus sum; — Anthropologiae forensis praecepta ab Ill. Knape accepi.

Studio peracto per annum in Nosocomio Caritatis Berolinensi ducibus Ill. Rust, Cel. Neumann et Cel. Kluge chirurgi munere functus militum corpus regis custodientium valetudini providerem emissus sum.

Tentamine ex examine rigoroso rite absolutis, ratiosam Facultatem medicam, dissertatione hac publice defensa, summos in utraque medicina honores in e collaturam esse confido.

THESES DEFENDENDAE.

1. Metastases revera existunt.
2. Scarlatina est inflammatio.
3. Surrogata s. d. revera non existunt.
4. Morbus syphiliticus congenitus negari nequit.
5. In testiculi exstirpatione scroto parcendum est